

Instructief

Water in beweging

Water wentelt, keert, borrelt, stroomt, kronkelt immer voort.
Water is eeuwig in beweging. En daarbij komt ook nog dat water
het licht reflecteert. Kortom hoe leg je vast dat wat altijd in
beweging is?

TEKST EN BEELD: LOES BOTMAN

Niet ideaal

Het is niet nodig om een superfoto te maken van een onderwerp dat je wilt tekenen of schilderen. Want de foto is slechts een aanleiding tot het maken van een eigen werk, waar je je eigen draai aan kunt geven. Dus voel je daar vrij in. De foto is een inspiratiebron. Misschien zelfs een bron van herinnering aan dat ene bijzondere moment.

Materiaal

Deze keer teken ik op het papier van Hahnemühle Ingres. De naam 'Ingres' verwijst naar het raster dat in het papier zit. Verticale en horizontale lijnen. Er zijn overigens meerdere merken papier die de naam 'Ingres' hebben. Het papier van Hahnemühle is in meerdere kleuren verkrijgbaar. Stuk voor stuk prachtige ondertonen om op te werken. Op dit papier is het fijn om met zachte soorten pastelkrijt te werken. Zoals Schmincke, Unison Colour, of Sennelier. Ik gebruik zelf uitsluitend de set 'Plein Air' van Sennelier, een doosje met dertig halve krijtjes.

Liniaal

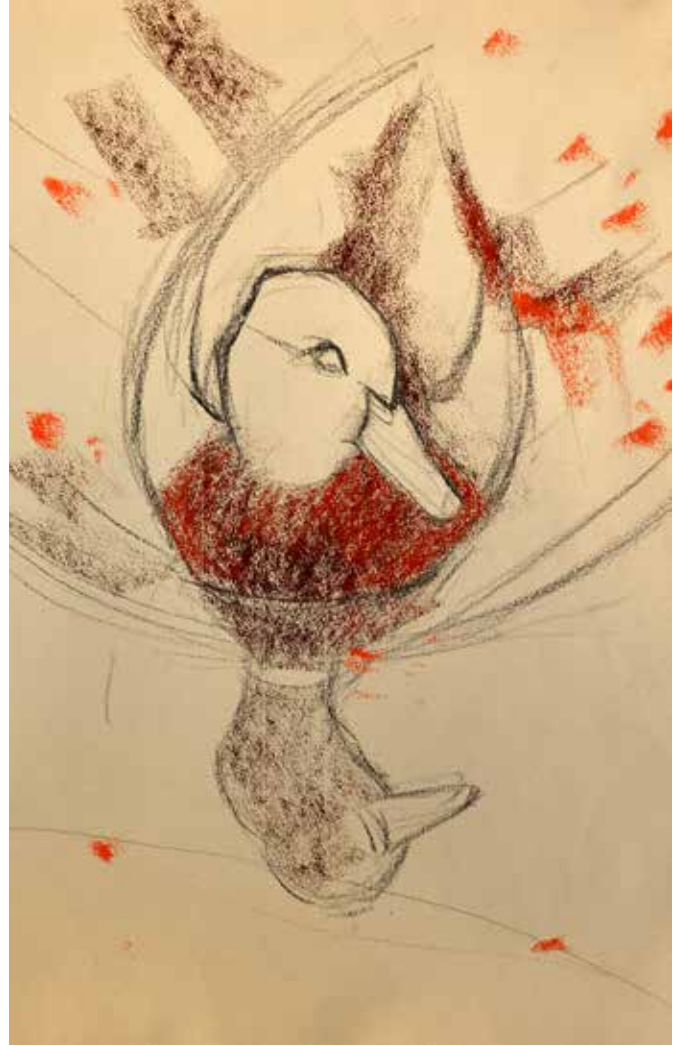
Het papier snijd ik in een maat dat ik bij de compositie vind passen. In dit geval 59 x 32 cm. Omdat het papier dun is, krult het wel eens aan de zijkanten op, daarom tape ik het met papertape rondom vast. Dat werkt makkelijker.

1

Aan de haal

Het is echt niet nodig om een exacte schets te maken. Blijf de grote lijnen zien, de grote gebaren. Contouren en de hoofdlijnen die zichtbaar zijn in het water. Wil je het wel precies en goed nagetekend hebben? Wat houdt je tegen om het met transferpapier over te nemen? Belangrijk is dat je er plezier in hebt en dat je je vrij voelt. Dit is nog maar een eerste schets en het werk kan nog alle kanten op.

2

Doorbreek de sleur

Blijf niet te lang doorgaan met de schets. Als het nog niet klopt naar jouw gevoel, en je kunt niet ontdekken waar het aan ligt, begin dan met de kleuren. Want door de kleuren krijg je weer een andere kijk op het werk. Er is niet een specifieke reden waarom ik met de warme kleuren begin, behalve dat ik het een fijne kleur vind.

3

Kleur na kleur

En zo komen er steeds meer kleuren. Losjes, dus ongeveer waar je het ziet. Niet te precies, houd de tekening zo lang mogelijk los en open. Details komen later wel. Blauw is een vanzelfsprekende kleur voor water. Maar let eens op hoe vaak water niet blauw kleurt maar de kleuren van de omgeving reflecteert. In de foto is er zelfs nauwelijks blauw zichtbaar. Dus eerst maar eens de warme kleuren. Maak ook gebruik van het zwart voor de donkere partijen. Later kun je er andere kleuren overheen zetten om de zwaarte van het zwart wat af te zwakken.

4

Creativiteit

De beperking van één doosje halve krijtjes vraagt om wat creativiteit, want niet alle kleuren zitten in het doosje. Zoek dus naar kleuren die de werkelijkheid benaderen, of meng verschillende kleuren 'door elkaar' door ze over elkaar te zetten. Dan ontstaat er ook een mengkleur. Geef alle vlakken een kleur. Sommige kleuren gaan al lekker over elkaar heen en anderen mogen wel wat brutaler zijn en meer ruimte innemen. Zet het krijt wel zachtjes aan, het papier hoeft nog niet verzadigd te raken. Bedenk dat er nog vele lagen overheen komen.

5

Dansen op water

Met het felle groen komt er meer kleur in het water. En ook de kleuren in de eend 'verdichten' omdat er een laag bij komt. Deze laag wordt nauwkeuriger aangezet. Zo komt er al vorm in de eend. De snavel krijgt wat van de lichtste kleuren uit de doos. Soms lijkt het onmogelijk om met de 'grove' krijtjes details te tekenen, maar met wat oefening gaat dat steeds beter.

6

Beetje blauw

Ook al is het blauw in de foto niet zo duidelijk zichtbaar, toch gebruik ik deze kleur. Het geeft de tekening veel meer betekenis en maakt duidelijker dat de eend zich voortbeweegt in water. De patronen in het water zijn ingewikkeld, vooral boven bij de staart. Concentreer je op de grote bewegingen in het water, op de grove lijnen. Die zet je aan. In het kopje van de eend komen alle groenen en blauwen bij elkaar. Hoewel er een soort van regel is om wit het laatst aan te zetten doe ik dat nu al. Ook weer vanwege de beperking van het doosje. Maar het best kun je wit als laatste doen, anders kan het aan kracht verliezen omdat het 'besmet' raakt door de andere kleuren.

8

Sprankelen

Door veel lichte korte toetsen in het water aan te brengen, gaat het water sprankelen. Gebruik daarvoor veel verschillende kleuren. Op de foto zie je iets van blaadjes drijven in het water. Dat vertaal ik in wat oranje vlekjes. Het geeft een speels effect aan de tekening en meer betekenis aan het oranje in het borstje van de eend.

Hoe ik dat witte lijntje heb getekend? Ja, inderdaad heb ik daar het witte krijtje voor gebruikt en daarna het zwart ingevuld met de houtskool, zover mogelijk over het witte lijntje heen zodat die mooi dun wordt.

7

Lichtregen

Omdat het krijt zo zacht is, kun je prachtige vegen tekenen met de zijkant van het krijt op het papier. Kijk goed naar de richting van het water. Door de lichte kleuren komt er veel meer helderheid in de tekening.

9

Windvlaag

In het laatste stadium van de tekening kijk je goed wat je geslaagd vindt en wat niet. De weerspiegeling van het kopje in het water stoorde mij. Dus ben ik daar met een paar vegen wit met de zijkant van het krijtje overheen gegaan. Als een windvlaag over het water. En ook heb ik meer rust in het water gebracht door meer blauw toe te voegen. Geef een eigen draai aan de tekening. Je bent volledig vrij als je tekent. Gebruik die vrijheid!